

Uč se moudrým býti! Orbis pictus v běhu věků

Praha, 22. 8. 2019 – V pondělí 2. září 2019 vypukly Národní oslavy Jana Amose Komenského, které zahájily vernisáž výstavy **Uč se moudrým býti! Orbis pictus v běhu věků**. Tato společná výstava Národního muzea (NM) a Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského (NPMK) představila jedno z nejslavnějších děl Učitele národů, na které vzpomínal i Johann Wolfgang von Goethe.

Ilustrovaná učebnice *Orbis sensualium pictus* (*Svět vnímaný v obrazech*) je rozšířenou verzí Komenského starší učebnice *Janua linguarum reserata* (*Brána jazyků otevřená*). Obě učebnice naplňují Komenského zásadu, aby se **všichni učili všechno**. Spojnicí je autorova vize výuky cizího jazyka s výkladem o poznání světa. Učebnicí protupuje Komenského zásada postupovat od jednoduchého ke složitějšímu: lidské činnosti jsou popsány od manuální práce k duševní, a tak jazyková výuka postupuje od jednoduchých vět k souvětím.

První vydání *Orbis pictus* vydal v Norimberku tiskař **Michael Endter** v roce 1658. Jednalo se o latinsko – německou verzi, později vycházely až pětijazyčné mutace. Výstava **Uč se moudrým býti! Orbis pictus v běhu věků** návštěvníkům představila vzácná vydání knihy ze 17. a 18. století a zároveň otevřela svět každodenního života doby J. A. Komenského.

Orbis pictus se v průběhu 19. a 20. století dočkalo mnoha zpracování. Na výstavě byl k vidění dodatek, který vytvořil **Josef Váchal**, nebo **vydání v Braillově písmu**. O jeho vznik se zasloužil **Veljko Ramadanović**, zakladatel *Institutu pro slepé a hluché válečné invalidy*, který se dnes nachází v bělehradském Zemunu. Komenského učebnice byla v 19. století inspirací učitelům, kteří začali vytvářet velkoformátové didaktické obrazy. Také ty byly na výstavě k vidění. Je to především soubor, který vytvořil **Karel Slavoj Amerling** v polovině 19. století.

Do roku 2016 se *Orbis pictus* dočkal překladů do **19 jazyků** a byl vydán ve **259 vydáních**. **Nové překlady** z posledních let dokazují, že jde o **dílo stále živé**, které se těší zájmu čtenářů. **Komenského Svět v obrazech** je světem, který neztrácí svou barvu.

Výstava v Národním muzeu byla slavnostně zahájena v **pondělí 2. září** a trvala až do **neděle 13. října 2019**.